

PO'LAT MO'MIN IJODIDA EKOLOGIK MAVZULAR VA TABIATNI
MUHOFAZA QILISH G'OYALARI

Kurbanova Gulzoda Yunusovna

BuxDPI o'qituvchisi

gulzodakurbanova84@gmail.com

To'raqulova Mohinabonu Tolmas qizi

1-bosqich talabasi

Q. Murtazoyev ko'chasi 13 A-uy

Tel.: +99877208091

Annotatsiya: Mazkur maqolada taniqli zamonaviy o'zbek shoiri Po'lat Mo'min ijodidagi ekologik ruh, tabiatga bo'lgan muhabbat va uni asrash g'oyalari tahlil qilinadi. Asarlaridagi obrazlar orqali inson va tabiat munosabatlari, ekologik muammolar va ularni bartaraf etish yo'llariga e'tibor qaratilgan. Mazkur maqolada taniqli zamonaviy o'zbek shoiri Po'lat Mo'min ijodidagi ekologik ruh, tabiatga bo'lgan muhabbat va uni asrash g'oyalari tahlil qilinadi. Asarlaridagi obrazlar orqali inson va tabiat munosabatlari, ekologik muammolar va ularni bartaraf etish yo'llariga e'tibor qaratilgan.

Annotation: This article analyzes the ecological spirit, love for nature, and ideas of environmental protection in the works of the prominent contemporary Uzbek poet Po'lat Mo'min. Through the imagery in his literary creations, attention is drawn to the relationship between humans and nature, ecological issues, and ways to overcome them.

Kalit so'z: Po'lat Mo'min, ekologik mavzu, tabiat, muhofaza, poeziya, adabiyot, badiiy tafakkur.

Keywords: Po'lat Mo'min, ecological theme, nature, protection, poetry, literature, artistic thinking.

Zamonaviy o'zbek adabiyotida ekologik masalalar tobora dolzarb ahamiyat kasb etib bormoqda. Shu jumladan, she'riyatda ham tabiatni asrash, uning holati ustidan qayg'urish, ekologik muammolarga e'tibor qaratish orqali jamiyat ongini uyg'otish hollari kuzatilmoqda. Po'lat Mo'min — ana shunday ijodkorlardan biri bo'lib, uning she'rlarida tabiatga mehr, insonning uni asrash borasidagi mas'uliyati chuqur badiiy ifoda topgan.

Po'lat Mo'min ijodida tabiat obrazlari keng o'rin olgan. U tabiatni nafaqat manzara sifatida tasvirlaydi, balki uni jonli mavjudot, insoniyat taqdiriga bevosita aloqador kuch sifatida ko'rsatadi. Shoirning bir qancha she'rlarida daraxtlar, gullar, daryolar, qushlar va boshqa tabiat unsurlari insoniyatga murojaat qilayotgandek tasvirlanadi.

Misol uchun, uning "So'nggi daraxt" nomli she'rida quyidagi misralarni ko'rish mumkin:

So'nggi daraxt tagida yig'lab o'tirar,
Kimgadir zor-yig'idan dardini aytar.

Yaproqlar soʻzlagan dardli bir maktub,
Insonga qarata yozilgan xatdir.

Bu satrlar orqali shoir ekologik muammolar — daraxtlarning kesilishi, tabiiy muhitning buzilishi kabi dolzarb masalalarga badiiy yondashadi. Daraxt — bu yerda nafaqat tabiatning bir unsuri, balki insoniyat oldidagi masʼuliyat timsolidir.

Poʻlat Moʻmin sheʼrlarida inson va tabiat oʻrtasidagi uzviy bogʻliqlik doimo taʼkidlanadi. Unga koʻra, inson tabiatga faqat foydalanish vositasi sifatida emas, balki uni ardoqlash va himoya qilish majburiyatini his qilgan holda munosabatda boʻlishi lozim. Shoir ekologik mavzuni faqat tanqid orqali emas, balki mehr, estetik zavq va hissiyot orqali yoritadi.

Poʻlat Moʻmin ijodi ekologik ongni shakllantirishda kuchli taʼsirga ega. U sheʼrlarida tabiatni himoya qilishga daʼvat etadi, ammo bu daʼvat loqayd, nasihatbop tarzda emas, balki ichki iztirob, yurak ogʻrigʻi orqali bildiriladi. Ayniqsa, iqlim oʻzgarishlari, suv resurslarining kamayishi, hayvonot olamining yoʻqolib borishi kabi global muammolarni obrazli tasvirlar orqali yoritadi.

Poʻlat Moʻmin ijodi ekologik ongni shakllantirishda kuchli taʼsirga ega. U sheʼrlarida tabiatni himoya qilishga daʼvat etadi, ammo bu daʼvat loqayd, nasihatbop tarzda emas, balki ichki iztirob, yurak ogʻrigʻi orqali bildiriladi. Ayniqsa, iqlim oʻzgarishlari, suv resurslarining kamayishi, hayvonot olamining yoʻqolib borishi kabi global muammolarni obrazli tasvirlar orqali yoritadi.

Xulosa. Poʻlat Moʻmin sheʼriyati nafaqat estetik zavq bagʻishlaydi, balki ekologik madaniyatni shakllantirishda ham muhim vositadir. Uning asarlarida tabiatga nisbatan hurmat, muhabbat, ehtirom tuygʻulari ustuvor boʻlib, u orqali insoniyatga tabiatni muhofaza qilish zarurligi eslatiladi. Shoirning bu boradagi badiiy qarashlari zamonaviy oʻzbek adabiyotining ekologik yoʻnalishdagi taraqqiyotiga katta hissa qoʻshadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Oʻz. Resp. Prezidenti Sh. M. Mirziyoyev Odamlar yaxshi yashashi uchun zarur sharoit yaratish - barcha rahbarlarning asosiy vazifasidir. “Xalq soʻzi” gazetasi, 2017-yil 28-fevral.
2. Kurbanova, G. (2021). The problem of ecological education in the 20th century of children's literature. *Middle European Scientific Bulletin Issn*, 2694-9970.
3. Kurbanova Gulzoda Yunusovna. Prishvin ijodida tabiat tasviri. JOURNAL OF ADVANCED RESEARCH AND STABILITY (JARS)/ 2021/10/5/ Volume: 01 Issue: 05 | 2021 ISSN: 2181-2
4. Toʻxta Boboyev. “Adabiyotshunoslikka kirish asoslari”, 41-bet.
5. Gulzoda, K. (2023). The influence of fairy tales on the moral education of children in primary school. *Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi*, 2(1), 394-396.

TA'LIM, TARBIYA VA INNOVATSIYALAR

VI son, May

6. Mamashokirov S. «Ekologik barkarorlik omillari» Tafakkur jurnali, 2005 yil, 1- son. Falsafa tarixi. T.: O'zbekiston Faylasuflari Milliy Jamiyati, - 139 b.
7. Тошева Д. И., Жамолова Г. К. ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ
8. МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ //Вопросы науки и образования. – 2021. – №. 19. – С. 46-51